

Film 6: Avfallssortering – vad händer med avfallet?

STUDIO - DAG

MILJÖKOORDINATORN

Hej, här står jag med en massa saker som jag har tänkt återvinna. Var lämnar jag det och vad händer med det sen?

Är det sant att elektronikskrot hamnar i Kongo?

Spelar det någon roll om jag är duktig på att källsortera i början?

Snart ska vi få träffa några som arbetar med återvinning men först lite teori.

Det viktigaste är att minimera mängden avfall. Köp inga onödiga prylar eller som den här kassen som jag tog på en konferens. Den var praktisk under tiden men har aldrig använt den igen. Nu ligger den bara och skräpar.

Jag tänkte slänga den här pärmen men istället för att göra det kan jag ge den till en kollega eller lägga den i kontorsrummet.

Kan du inte återanvända ska du återvinna som den flaskan som blev till nytt material eller energiåtervinna, det vill säga bränna avfallet så det blir fjärrvärme.

Kan du inte återanvända eller återvinna så finns bara ett alternativ kvar och det är att lämna det deponering. Allting hamnar i en och samma hög för långtidsförvaring och det är det sämsta för miljön.

Nu går vi och ser hur vi återvinner på rätt ställe.

Miljökoordinatören lägger PET-flaskan och de andra återvinningsbara avfallen i påsen.

2. INT. PENTRY - DAG

Miljökoordinatören kommer in i bild med sin påse.

MILJÖKOORDINATORN

På institutionen hittar du oftast källsorteringen i pentryn och lunchrum. Här kan du sortera pappersförpackningar, plastförpackningar, flaskor och burkar, glas och metall. Du kan inte lämna din gamla dator eller kontorsstol. Följ med ska visa var du kan lämna dom.

INT. STUDENTERNAS KÄLLSORTERING

Miljökoordinatören går i en korridor och stannar vid studenternas källsortering.

MILJÖKOORDINATÖREN
Studenterna har egna källsorteringar utplacerade på flera platser på Frescati.

INT. MILJÖSTATION - DAG

Miljökoordinatören kommer in till miljöstationen och träffar där STEFAN.

MILJÖKOORDINATÖREN
Hej Stefan! Vad gör du?

STEFAN
Hej Jenny! Jag sorterar glas.

Miljökoordinatören
Nu är vi på en av universitetets miljöstationer där du som anställd kan sortera ditt avfall. Vad kan man sortera här Stefan?

STEFAN
Du kan sortera glas, kartong, brännbart, metall, plast, elskrot och trä.

MILJÖKOORDINATÖREN
Vad kan man inte lämna här?

STEFAN
Labglas och kemikalier.

MILJÖKOORDINATÖREN
Ibland florerar det myter om att allt avfall hamnar ett och samma kärl. Stämmer det? Vad händer med det sorterade avfallet?

STEFAN
Nej, det hamnar under Aula magna i en stor miljöcentral. Följ med så ska jag visa.

INT. KULVERTAR

Stefan och Miljökoordinatorn kommer in i en kulvert. Stefan hoppar upp sätter sig i en truck.

MILJÖKOORDINATORN
Kan man åka två på den där?

STEFAN
Nej, du får ta den där..

Stefan pekar på en sparkcykel och åker sen iväg på trucken.

MILJÖKOORDINATORN
Ok...

Miljökoordinatorn tar sparkcykeln och följer efter.

INT. ÅTERVINNINGSCENTRALEN PÅ SU

Stefan kommer åkandes med trucken och stannar. Efter ett tag kommer Miljökoordinatorn på sparkcykeln.

STEFAN
Gick det bra?

MILJÖKOORDINATORN
Flämtar... Ja...tack

STEFAN
Nu är vi på miljöcentralen, direkt under Aula Magna.

MILJÖKOORDINATORN
Jaha, vad lägger man i dem här containrarna?

STEFAN
Den första lägger du sorterbart, nästa har du wellpapp, sen har du hushållssopor och plast.

MILJÖKOORDINATORN
Var hamnar avfallet sen?

STEFAN
På Hagbytippen.

MILJÖKOORDINATORN
Transporteras allt avfall tillsammans eller?

STEFAN
Nej, varje avfall transporteras var för sig.

En lastbil kör in på centralen.

STEFAN

Nu kommer en lastbil åkande här. Nu måste jag sticka.

MILJÖKOORDINATORN

Ok, tusen tack Stefan det var jättespännande.

STEFAN

Ha det så bra!

Lastbilen lastar upp en container på flaket. När lastningen är klar går Miljökoordinatörn fram till CHAUFFÖREN.

MILJÖKOORDINATORN

Hej! Får jag hänga med till Hagby?

CHAUFFÖREN

Så klart du får hänga med till Hagby.

Miljökoordinatörn hoppar in i lastbilen som kör iväg.

EXT. KUNDTRÄNST ÅVC HAGBY - DAG

Lastbilen släpper av Miljökoordinatörn utanför kundtjänst. Miljökoordinatörn ser YLVA som kommer ut från receptionen och går fram till henne.

MILJÖKOORDINATORN

Hej Ylva! Usch vad kallt det är!

YLVA

Hej! Välkommen till Hagby! Här har du en jacka.

MILJÖKOORDINATOR

Jag har lite grejer som jag skulle vilja återvinna, var kan jag göra det?
Jag har en jacka till dig här.

YLVA

Vi kan gå upp till återvinningscentralen och sortera upp det där. Vi går den här vägen.

9. EXT. SORTERINGSFACK HAGBY - DAG

Miljökoordinatörn och Ylva går från fack till fack och slänger.

YLVA

Nej vänta den där kan du panta och få pengar för istället.

YLVA SPEAKERRÖST
Här kan du slänga din dator.

MILJÖKOORDINATOR
Här har jag grejer som sorterbart. Kan jag lägga det här?

YLVA
Vi kallar det för brännbart och du kan lägga det i den här containern.

MILJÖKOORDINATORN
Kan jag lägga den här påsen också.

YLVA
Jajamen!

SPEAKERRÖST YLVA
Här packar hushållsavfallet om och komprimeras och skickas sedan till kraftvärmeverket. Här ser du hur vi packar om matavfallet för att skicka det till en rötningsanläggning där man gör biogas.

EXT. SORTERINGSPLATTAN HAGBY - DAG

Ylva och Miljökoordinatorn går mot en soffa och soffbord.

MILJÖKOORDINATOR
Hamnar allt det här på soptippen?

YLVA
Nej, vi har ju samarbete med flera hjälporganisationer som kan ta hand om sådana här saker som är lite finare som man nästan gråter blod när de slänger sådana saker. Men det kan ta hjälp av hjälporganisationerna att se till att tas omhand så det blir återbrukat någonstans.

MILJÖKOORDINATORN
Så bra! Jag sorterade en massa saker därnere. Hamnar det avfallet här? På de här sophögarna?

YLVA
Ja, det gör det! Det här är sorteringsplattan och det är här vi sorterar upp allt sorterbart avfall eller det vi kallar för brännbart material. Det kan vara att man sorterar ut metaller eller att man sorterar ut trä och man har PTP.

MILJÖKOORDINATORN

Vad är PTP för något?

YLVA

Det är en blandning av papper, trä och plast. Som är ett lite mindre material som man kan flisa till ett bränsle som vi kan sälja.

MILJÖKOORDINATORN

Hur mycket avfall bränns?

YLVA

Det som hamnar här på sorteringsplattan är det ungefär 80 procent som blir brännbart material. Plasten..., trä..., metall..., ptp..., PTP och flis går till förbränning, t.ex. fjärrvärme... Jenny fyll i här.

MILJÖKOORDINATORN

Det här med förbränning, är det en hållbar lösning?

YLVA

Förbränningsanläggningarna som vi skickar det här materialet till ganska välutbyggda reningsanläggningar vilket gör att man tycker att det är vettigt bränsle i ett land som är väldigt kallt, som Sverige ändå är.

MILJÖKOORDINATOR

Nere på återvinningscentralen lämnade jag en gammal dator. Det sägs att mycket av den elektroniken som lämnar, att den skickas iväg till andra länder som exempelvis Kongo. Är det sant?

YLVA

Nej, det är det inte. Elektroniken är det ett producentansvar på och hamnar inom Elkretsens hantering, på anläggningar där man sorterar upp det här och ser till att plocka ut de värdefulla metallerna. Så till största delen hamnar avfallet på Rönnskårsverken uppe i Skellefteå. Där kan man plocka ut de värdefulla metallerna och se till att det återvinns och återanvänds till nya produkter sen.

MILJÖKOORDINATOR

Tomma sprayflaskor, som till exempel hårspray, ska man lägga dem bland metallförpackningarna?

YLVA

Ja, om de är helt tomma kan man lägga dem bland metallförpackningarna. Men finns det något kvar i förpackningen ska man lämna det som farligt avfall på återvinningscentralen.

MILJÖKOORDINATOR

Ibland hör man några säga att glasförpackningar som vi sorterar hamnar i en samma hög. Stämmer det?

YLVA

Nej, man håller det åtskilt hela vägen. Bilen som hämtar glaset har två fack som ser till att det är åtskilt hela vägen till Hammars glasbruk. Så kan man återvinna färgat glas för sig och ofärgat glas för sig.

MILJÖKOORDINATOR

På universitetet arbetar vi med att minska mängden avfalls som bränns. Det är väl bättre att återvinna.

YLVA

Ja det är det! Det är dock bättre att återbruka sakerna som det här soffbordet, att man kan se till att någon använda det igen istället. Nästa steg är att man återvinner själva materialet och det är mycket, mycket bättre än att man skickar till förbränning eller att det hamnar på en deponi.

MILJÖKOORDINATOR

Återvinns allt?

YLVA

Nej, inte riktigt allt. Det finns några få procent som inte går att återvinna och det är sånt material som hamnar på deponin. Vi har en här borta, som vi kan gå och titta på.

MILJÖKOORDINATOR

Ja, gärna!

EXT. DEPONI

YLVA

Nu har vi kommit till det jag bruka kalla för sakernas kyrkogård -deponin. Hit kommer ungefär 1-3% av allt avfall, det vi inte kan göra något med.

Det låter lite, men när man tittar på det i vikt är det många, många ton som hamnar här. Målet måste vara att vi ska lägga så lite som möjligt på denna deponi.

MILJÖKOORDINATORN

Det måste betyda att avfallet inte ska begravas, det ska återfödas! Tack för visningen Ylva!

INT. STUDIO

MILJÖKOORDINATORN

Som en avslutning på den här resan vill jag visa er några som tillverkat av återvunnet material. Som den här pennan till exempel, kopieringspapper och förpackningar. Den här pärmen slängde jag aldrig utan får vara kvar som en påminnelse att det är bättre att återanvända än att köpa nytt.

brukaden här PET-flaskan. Brrr, det var